
Pázmány Law Working Papers
2015/14

Drinóczi Tímea

**A személyi biztonsághoz való jogról
egy hatáskör-módosítás apropóján**

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Pázmány Péter Catholic University Budapest
<http://www.plwp.jak.ppke.hu/>

Drinóczi Tímea

A személyi biztonsághoz való jogról egy hatáskör-módosítás apropóján*

Az AJB tv és a nemzetbiztonsági törvény módosítása megteremtette a lehetőséget arra, hogy az AJB vizsgálja a nemzetbiztonsági ellenőrzés felülvizsgálati eljárása elrendelését és lefolytatását. A törvénymódosítás előzménye az Alkotmánybíróság 9/2014. (III. 21) AB határozata volt, amely a korábbi módosítást Alaptörvény-ellenesnek minősítette.

A módosítás apropóján érdemes tárgítani a nézőpontot és vizsgálni az alapjogok speciális korlátozásának jellegét, a biztonság mint alkotmányjogi fogalom és a személyi biztonság mint alapjog mibenlétét. A konkrét hatáskörrel kapcsolatos feladatokat, esetleges problémákat a gyakorlat fogja feltárni, azt pedig, hogy a hatáskör megfelelő válasz-e az ABH által említett alapjogsérelmekre (folyamatos ellenőrzés lehetősége valós indok nélkül, jogorvoslat hiánya, az alanyi kör indokolatlan kiterjesztése), biztosan mások fogják érinteni. Ennek az előadásnak a célja egy olyan elméleti háttér vázolása, amelyet esetleg alapul véve értékelhető majd az új hatáskör gyakorlati megvalósulása.

A módosítással kapcsolatban tehát *három, önmagában is külön vizsgálható, de összefüggő kérdéskört* érintenek, nem törekedve a kimerítő jellegre.

1. Egyrészt felmerül az *alapjogok speciális korlátozásának* kérdése, azaz az, hogy ebben az esetben milyen teszt alkalmazható, mivel az állammal speciális jogviszonyban álló személyek alapjogai az alkotmánytan szerint az általános korlátozáshoz képest másként korlátozhatóak.
2. A módosítás tehát a nemzetbiztonság és az állammal olyan jogviszonyban álló egyének egyes alapjogai kollízióját veti fel, akik pozíciójukból és/vagy feladataikból adódóan nemzetbiztonsági kockázatot jelenthetnek. Az állam biztonsági okokból – itt: nemzetbiztonság – a szokottnál jobban beavatkozhat tehát az ilyen személyek alapjogaiba. Emiatt érdemes elemezni, hogy – *alkotmányjogi értelemben – mit jelenthet a biztonság, az az Alaptörvényben hogyan jelenik meg, hogyan viszonyul a személyi biztonsághoz való joghoz, ez utóbbi mit jelent, nemcsak az említett személyi körrel kapcsolatban.*
3. A *személyi biztonsághoz való joggal* összefüggésben tehát vizsgálható, hogy az rendelkezik-e elkülönült alapjogi jelentéstartalommal vagy a személyi szabadság egy részeleme, a szabadság biztosításának egy garanciája, vagy feloldódik a többi, Alaptörvényben nevesített alapjogban, esetleg olyan intézményvédelmi kötelezettségként értelmezendő, amely túlmutat az Alaptörvény IV. cikkén. Mindehhez segítségül hívható az EJEB joggyakorlata.
4. Végül, visszakanyarodva az eredeti kiinduláshoz, rögzíthető az egész előadás *relevanciája.*

1. Az alapjogok speciális korlátozása

Az alapjogok speciális korlátozásának indokoltságát az alkotmánytan és az alkotmányjog is elismeri, lényegében pusztán amiatt, mivel arra szükség van: az államélet a normálistól eltérően működik, vagy azt az állammal speciális jogviszonyban állók jogállása indokolja. E speciális alapjog-korlátozás az általános tesztekhez képest eltérő, súlyosabb korlátozás: az időleges

---

* Előadás, Nemzetbiztonsági prioritások és alapjogvédelem, AJB Hivatal, 2015. május 21., Budapest

(amíg fennáll az állapot vagy az adott jogviszony), nem minden alapjogot érint; a lényeges tartalom nem korlátozható. A felvetendő kérdés minden esetben az alanyi kör kiterjedtsége és annak indokoltsága (pl. az érintett családja, egyéb környezete is érintettnek minősül), és az, hogy milyen teszt alkalmazható.

Az előadás témájával kapcsolatban az *AB az EJEB esetjogára alapozva a következőképpen foglal állást.*

- „A magánszféra, a családi élet védelme, valamint a nemzetbiztonsági érdek érvényesítése között kellő egyensúlyt teremtő, más – az Nbtvmód-ban szereplőtől eltérő – szabályozás alkotmányos lehet. Az ilyen vizsgálódás lehetőségét – elrendelését, céljait, eszközeit, módszereit, a vizsgálódás jogszerűségének ellenőrzését, az ellenőrzés hatálya alá nem tartozó más személyek érintettségét stb. illetően – pontosan kell meghatározni és garanciákhoz kell kötni.” [45] Ennek részletezésére az ABH utal a korábbiakban meghatározottakra (2/2007. (I. 24. ABH-ra) = Abh.):
- „[40] Az Abh. abból indult ki, hogy a titkos eszközök alkalmazása alapvetően korlátozza a magán- és családi élet, a magánlakás és levelezés tiszteletben tartásához, s ehhez szorosan kapcsolódva, az információs önrendelkezéshez, az információáramlás szabadságához és a személyes adatok védelméhez való jogot.
- [41] Az Abh. utalt arra is, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) a rejtett nyomozáshoz kapcsolódó ügyeket az Egyezménynek a magánélet szabadságát védő 8. Cikke rendelkezésein keresztül vizsgálja.” „Alapfeltétel, hogy az állami beavatkozásra nyomós közérdekből kerüljön sor, s annak az elhárítani kívánt veszéllyel és az okozott joghátránnyal arányban állónak kell lennie. Ennek vizsgálata nem szorítkozik arra, hogy a korlátozás törvényben szabott feltételei kiállják-e a szükségességi-arányossági tesztet, kiterjed a konkrét alkalmazás szükségességére is.” „Az Abh. szerint határozataiban a Bíróság kiemelte, hogy éppen azért, mert az alapjogokba történő beavatkozás titkos, s mert az ilyen eszközök használata a végrehajtó hatalomnak „beláthatatlan” lehetőségeket ad, elengedhetetlen, hogy már maguk az eljárások kellő garanciát nyújtsanak az egyén jogainak érvényesülésére. A Bíróság a világos normatartalom követelménye körében arra is rámutatott, hogy a törvényeknek tartalmazniuk kell a beavatkozást indokoló eseteket, körülményeket és a beavatkozás feltételeit. Minimális biztosítékként szerepelniük kell bennük továbbá az érintett személyek körének meghatározására alkalmas feltételeknek, az alkalmazás dokumentálására és a dokumentáció megővésére, valamint megsemmisítésének szabályaira vonatkozó rendelkezéseknek. Az alkalmazásról szóló döntés meghozatala körében pedig a hatóságok nem kaphatnak túl széles mérlegelési jogot [pl. *Valenzuela Contreras kontra Spanyolország* (58/1997/842/1048)]. Az alkalmazás garanciái közé tartozik továbbá, hogy (külső személyek számára) az információkhoz való hozzáférést korlátozni kell [pl. *Kopp kontra Svájc* (13/1997/797/1000) 1998. március 25.]”

Ennek alapján tehát megállapítható a *speciális jogviszonyban állók esetében az alapjogba való behatás „tesztje”*, amelynek az alábbi elemei vannak.

- Szükségességét a nyomós közérdek indokolja, de az arányosságot meg kell tartani, és a konkrét alkalmazásnak is szükségesnek kell lennie.
- A jogszabállyal szemben elvárt követelmények, hogy az tartalmazza: vizsgálódás lehetőségét és annak garanciáit – vizsgálódás elrendelését, céljait, eszközeit, módszereit, a vizsgálódás jogszerűségének ellenőrzését, az ellenőrzés hatálya alá nem tartozó más személyek érintettségét, stb.
- Követelmények a jogalkotással és a jogalkalmazással szemben: mindezek betartása. Az AJB feladata lehet az ezekben megnyilvánuló visszasságok vizsgálata.

- Kérdésként merül fel, hogy mi a visszásság megállapítására alapot adó alapvető jog: i) személyi biztonság megsértésére (annak veszélyére) lehet-e közvetlenül hivatkozni; ii) mire hivatkozva lehetséges az adott alapjog speciális korlátozása: biztonságra mint „elvon”, de alkotmányokban fellelhető értékre?

Ez elvezet minket a következő ponthoz.

2. A biztonság – Alaptörvény

A *biztonság* háborítatlan élvezete a javaknak, egészségnek, életnek, reputációnak. Ez a legmagasabb szinten az alkotmány biztosítja. A modern társadalomban a biztonság ezért számos aspektusból vizsgálható (ahogy tette ezt pl. Ádám Antal, Kondorosi Ferenc, Csink Lóránt). A biztonság tehát jelentheti: a személyes biztonságot (intézményvédelmi kötelezettséget, fellépő állami szervezetrendszer); az életminőség biztonságát (a gazdasági, szociális biztonságot, fiskális politikára vonatkozó alkotmányi szabályok, munkahelyek védelme, stb.), a javak élvezetének a biztosítását (pl. fogyasztóvédelem), az egészséges környezet feltételeinek a biztosítását (környezet- és természetvédelem); a társadalmi biztonságot (az egyén nincs kiszolgáltatva a közhatalomnak, hanem részt vehet a társadalom alakításában); a jogbiztonságot (ami lényegében a jogállamiságban teljesedik ki); az állam külső és belső biztonságát (pl. honvédelem, nemzetbiztonság).

A biztonság érték, a maga elvonat valóságában alkotmányi szinten rögzítendő, és alapjogok, állami feladatok és kötelezettségek formájában fogalmazható meg. A fentebb említett biztonság-kategóriák hasonlóan az Alkotmányhoz (1949. évi XX. tv a Magyar Köztársaság Alkotmányáról) megtalálhatóak az Alaptörvényben, amely a biztonság összes, napjainkban fontosnak tűnő aspektusát érinti. Az releváns *alaptörvényi rendelkezéseket* az alábbiak.

Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.

B) Jogállam

E) cikk

(1) Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.

Q) cikk

(1) Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.

Környezeti biztonság P) cikk és XXI. cikk

IV. cikk

(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonságához.

XVII. cikk(3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

XIX. cikk

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson.

XXII. cikk (3) Törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.

Közpénzek

40. cikk

A közteherviselés és a nyugdíjrendszer alapvető szabályait a közös szükségletek kielégítéséhez való kiszámítható hozzájárulás és az időskori létbiztonság érdekében sarkalatos törvény határozza meg.

46. cikk

(1) A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.

(3) A nemzetbiztonsági szolgálatok alapvető feladata Magyarország függetlenségének és törvényes rendjének védelme, nemzetbiztonsági érdekeinek érvényesítése.

Különleges jogrendre vonatkozó szabályok.

A biztonság – mint elvont fogalom – megvalósítása érdekében az *állam feladata* a megfelelő jogalkotás; van tehát intézményvédelmi kötelezettsége, de a „biztonságra” hivatkozva korlátozhatóak az egyének alapjogai [I. cikk (3) bek.], illetve az állammal speciális jogviszonyban állók alapjogai is (az előbbinél jobban, l. az előbb említetteket).

Mindezekkel összefüggésben a következő kérdések fogalmazhatóak meg:

- Az a biztonság, amire hivatkozva korlátozható más alapjoga, egy egyént érintő biztonság vagy több egyént érintő biztonság (közbiztonság, nemzetbiztonság).
- Ha ez egyetlen egyént érintő biztonság is lehet, akkor az az egyén személyi biztonsághoz való joga? Ha igen, ez mit jelent? Mi a tartalma a személyi biztonsághoz való jognak, ami más alapjoggal konkurálhat?
- Ha csoportot érintő biztonságról van szó, akkor a közbiztonságra és a nemzetbiztonságra – mint az I. cikk (3) bekezdésében megjelenő értékre – hivatkozással korlátozható más egyén alapjoga? Kérdés, hogy a személyi biztonsághoz való joga is korlátozható-e. Mi a tartalma a személyi biztonsághoz való jognak, amivel más alkotmányos érték: itt közbiztonság és a nemzetbiztonság (vagy más alapjog) konkurálhat?

Ezért érdemes kideríteni, hogy mi a személyi biztonsághoz való jog tartalma.

3. A személyi biztonsághoz való jog

Ehhez *segítségül lehet hívni* az Alkotmány kommentárját, az Alaptörvénynek [IV. cikk (1) bek.], az EJEE-nek (5. cikk), illetve az Alapjogi Chartának (6. cikk) a rendelkezéseit (a Charta 52. cikkének (3) bekezdése értelmében tartalmuk és terjedelmük azonos).

3.1. Alaptv. IV. cikk (1) bek.

Az Alkotmány kommentárja szerint a személyi biztonsághoz való jog

- önálló léte kérdéses;
- az a személyek fizikai biztonságára utal;
- nem hívható fel szociális, gazdasági biztonság garantálására, nem függ össze a közbiztonság (katasztrófa, háború, terrorizmus esetén) védelmével; illetve
- nem jelenik meg az AB gyakorlatában, az AB nem hívta fel sosem.

Mindez a következő *értelmezési lehetőségeket* kínálja:

- A személyi szabadsághoz és biztonsághoz való jog együtt kezelendő, utóbbinak nincs független, elkülönült jelentése.
- Ugyanakkor nem lehet szinonima, mert minden dokumentum külön említi őket (alkotmányok, Alkotmány, Alaptörvény, EJEE, Charta); tehát a biztonság a szabadság

részhalmaza, ettől az egyént sosem lehet megfosztani, amiből az következik (az EJEE alapján, az Alkotmány kommentárja szerint), hogy a személyi szabadság a fogva tartással szembeni szabadság, míg a személyi biztonság a szabadságba történő önkényes beavatkozás elleni védelem (vagy az Alkotmányjog III. tankönyv megfogalmazása szerint a személyi szabadság garanciája). Ezt az értelmezést támasztja alá, hogy sem az Alkotmány, sem az Alaptörvény nem rendelkezik/rendelkezik a személyi biztonsághoz való jog korlátozásának feltételeiről.

- A személyi biztonsághoz való jog önálló jogalap a hatékony állami védelemre élet elleni fenyegetés, fizikai támadás esetén.
- Az állami kötelesség arra, hogy az állam a közhatalmi szerveit úgy irányítsa, hogy az egyén biztonságban érezze magát.

3.2. EJEE 5. cikk: gyakorlat alapján (R L Powell, European Human Rights Law Review, Vol. 6, p. 649, 2007)

- A személyi biztonság az *EJEE 5. cikkén belül értelmezendő: annak nincsen a személyi szabadságtól elkülönült jelentése*: Ennek lényegében történelmi és (a megszővegezők szándéka az volt, hogy az önkényes fogvatartás elleni nyújtsanak védelmet) és jogszabályszerkesztési okai vannak. Egy cikkben kerültek ugyanis rögzítésre, a korlát csak az egyikre, a szabadságra vonatkozik, vagyis ezek ugyanakkor a jogok a két oldalai: a fizikai szabadság a tartalmi aspektus, a biztonság a védelem eljárási eleme (East African Asian v UK, 1981), amibe beletartozik a fogvatartás okáról való tájékoztatás joga, a bíróság elé állítás joga, a fogvatartással szembeni jogorvoslat, és a kártérítés jogsértés esetén. A személyi biztonságra nem lehet hivatkozni, ha az eset nem az önkényes fogvatartással kapcsolatos. Az EJEB meghatározta, hogy mi nem tartozik ide: a tulajdonsérelem – A and others v the FR of Germany, 1976; a harcok alatt a ház/falu lerombolása miatti biztonság elvesztése: Mentés v Turkey, 1998.
- *Kurt v. Turkey, 1998*: a panaszos fiát letartóztatták, és azóta nem látták; a hollétére vonatkozó információt a hatóság a család kérésére nem adta meg, és nem is végeztek vizsgálatot. Ez a panaszos szerint sértette a fiú személyi biztonsághoz való jogát. A döntésben megfigyelhető egy *elmozdulás az állami intézményvédelmi kötelezettség felé*: egyének védelme érdekében való intézkedési kötelezettség, a nem megfelelő bánásmóddal kapcsolatos állítások komolyan vétele, aminek a nyomozásban, és ha szükséges a vádemelésben kell megmutatkoznia. Meghatározásra került az is, hogy a személyi szabadságnak és a személyi biztonságnak a megfogalmazásbeli elkülönítése („az egyének fizikai szabadságának és a személyi biztonságuk védelme forog kockán”) azt jelzi, hogy személyi biztonság *a fizikai szabadsághoz képest több, más, de az 5. cikk értelmén belül értendő*.
- *Öcalan v. Turkey, 2003*: török állampolgárt letartóztattak Kenyában a török hatóságok, de nem volt formális kiadatási eljárás. Az ügyben az egyén biztonsághoz való jogára utaltak, ami kapcsolódik a szabadáshoz való joghoz, de attól elkülönült: „egy állam általi letartóztatás egy másik állam területén az utóbbi beleegyezése nélkül, érinti az egyén jogát az 5. cikk (1) bekezdésben megfogalmazott személyi biztonságra”. Az *5. cikk keretein belül marad, de először utal a személyi szabadságtól elkülönülten a személyi biztonsághoz való jog megsértésének lehetőségére*. Több ügyben (főleg az eltűnések ügyében) is követték ezt a modellt, tehát nem csak a személyi szabadság biztosítható, hanem az egyén biztonsága más értékekre is utalhat: pl. a hatóságok felelőségére a jogellenes fogvatartások esetében.
- *Tepe v. Turkey, 2004*: az ügy lényege állítólagos emberrablás, kínzás, emberölés volt, amit állítólag állami hatóság követett el. Az ügyben érveltek a biztonság garantálásával,

azaz a biztonságot önmagában is garantálhatónak fogták fel. Ez egy érdekes trendbe illeszkedésnek tűnik, mivel a személyi biztonsághoz való jogot *lényegi jognak*, nem csak eljárási garanciának tekinti, amivel más értékeket vagy jogot védünk. A későbbi esetjog azonban nem ilyenként (lényegi jogként) tekint a személyi biztonsághoz való jogra, ami miatt a trend által felvetett veszélyek eliminálódtak. E veszélyek körébe tartozik az, hogy a biztonsághoz való jog lényegi alapjogként való kezelése olyan érzetet kelt, mintha a biztonsággal rendelkezhetünk, az van, és azt el is veszíthetjük; ma viszont ez így van, akkor a biztonság elérése érdekében lehetővé válik más jogok feladása, bár ez akkor is így van, ha a „biztonság” alapjogkorlátozó értéként jelenik meg a nemzeti jogban, pl. nálunk. Veszélyeként lehet arra is tekinteni, hogy megerősödhet az a mítosz, miszerint a biztonság reálisan elérhető cél, ami viszont meghazudtolja azt a tényt, hogy sosem lehetünk védettek teljesen a kockázatoktól és a fenyegetettségektől.

- *A kiterjesztett alkalmazás:*

- Az EJEB kifejezetten utal a biztonság fogalmára más jogok meghatározásával kapcsolatban – az tehát *az 5. cikkben túl is* értelmezhető.
  - A *8. cikkkel* kapcsolatban (magán és családi élet, otthon és kapcsolattartás) jelentheti az otthon biztonságát és egyén biztonságát. A jogellenes házkutatás az otthon biztonságát sértette meg. A Bíróság kimondta a *Keegan v. UK, 2006* ügyben, hogy az egyén magánéletébe való beavatkozásnak minimális hatással kell lennie „az egyénnek a *8. cikkben* garantált személyes szférájára, ami a biztonsághoz és a jóléthez kapcsolódik”. A *Buckley v. UK, 1997* ügyben pedig kimondta: „a panaszos otthona kapcsolódik az ő és a gyermeke személyi biztonságához és jólétéhez”. A *Pretty v. UK* ügyben az EJEB megismételte, hogy a nem fogvatartásos biztonsággal kapcsolatos ügyek nem esnek az *5. cikk* védelme alá, de más *cikkkel* kapcsolatban a biztonsághoz való jogra alapozott érvelés sikeres lehet.
  - A biztonság megjelenik a *3. cikkben* megfogalmazott tilalmaktól (kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalma) való szabadsághoz való jogban; nincsen lehetőség a korlátozásra. A *Popov v. Russia, 2006* ügy alapja az volt, hogy a panaszossal az állam nem megfelelő bánt fogvatartása alatt, ami önmagában sértette a biztonsághoz való jogát. A panasz tehát az állítólagos fizikai bántalmazásra vonatkozott, nem a fogvatartásra magára, így az *5. cikk* nem alkalmazható, de a panaszos nem tudta az állítását bizonyítani. Az EJEB megfogalmazásban: a panaszos nem hozta a hatóságok tudomására időben az állításait annak érdekében, hogy a hatóságoktól ésszerűen elvárható lehetett volna, hogy „intézkedéseket tegyenek a biztonsága biztosítása érdekében és a körülményeket kivizsgálják”; a panaszos nem igazolta, hogy a „hatóságok elmulasztották biztosítani a biztonságát”. Powel szerint ez olyan, mintha az EJEB legalábbis elméletben elfogadta volna, hogy a biztonsághoz való jogra való hivatkozás megállta volna a helyét, ha a tények bizonyítást nyertek volna – ennek továbbvitele a Tepe ügynél kifejtett implikációval járna, emiatt véleménye szerint nem bátorítandó az ilyen jogfejlődés. Ha hasonló ügyben a tényeket alátámasztják, akkor szerencsésebb a tilalmak, a magánélet, otthon stb. biztosítására koncentrálni.
- Az EJEB alkalmazza a személyi biztonsághoz való jogot, de kifejezetten nem említi: *az államnak intézményvédelmi (pozitív) kötelezettsége* az alapjogok biztosítása.

- Ez jelenik meg akkor, amikor az alapjogokat negatívan, tilalomként fogalmazzák meg: 3. cikk, 4. cikk (rabszolgaság és kényszermunka tilalma) vagy 8. cikk. Nemcsak a tartózkodás a megkövetelt, de az olyan jogrendszer kialakítása is, amely „normális családi életet” enged meg mindenkinek (Marckx v Belgium, 1979).
- Ez következik az EJE szövegéből, pl. a 6. cikkből (a tisztességes eljárás követelményei), vagy az 1. cikkből (alapjogok biztosításának kötelezettsége), vagy az adott alapjog megfogalmazásából, vagy ezek kombinációjából (pl. életvédelmi kötelezettsége az államnak: előzetes védelmi intézkedések a fenyegetett egyén megvédésére, a kockázatok elkerülésére, *Osman v UK, 2000, Edwards v. UK, 2002*).

3.3. Összegzés, következtetés

Összegezve az EJE joggyakorlatot a következők állapíthatók meg.

- A biztonság az önkényes fogvatartással szemben vagy az ilyen fogvatartással szembeni eljárási védelem.
- A személyi biztonság egyre jobban függetlenedik a személyi szabadságtól – ez ígéretes, mivel a többi alapjoghoz sikeresen kapcsolható: a szabadághoz képest más jogokat is lehet biztosítani, az államok kötelezettsége lehet e jogok biztosítása (a 2. cikkre vonatkozó joggyakorlat: állami kötelezettség az élet védelme érdekében intézkedéseket tenni) akkor is, ha ez kifejezetten nem jelenik meg az EJE-ben. Az EJE ugyanis elkezdte alkalmazni a személyi biztonsághoz való jogot más esetekben is, az 5. cikk alkalmazásához hasonlóan: 8. cikk, 3. cikk, ami a biztonsághoz való jog kiegészítő jog jellegét erősíti, mivel az önálló alapjogként való értelmezése nem lenne szerencsés (l. fentebb), illetve intézményvédelmi kötelezettségként is értelmezik.
- Az intézményvédelmi kötelezettségből az következik, hogy a személyi szabadság az 5. cikkben [(2)-(5) bek.] írt eljárási követelmények által biztosítandó, és az alapjogok garantálhatóak az intézményvédelmi (pozitív) kötelezettség által is. Ekkor viszont felmerül a kérdés, hogy szükséges-e az 5. cikkben írt személyi biztonsághoz való jogra utalni egyáltalán?

Ugyanez a kérdés tehető fel a magyar alaptörvényi szabályozással kapcsolatban is, különös tekintettel arra, hogy az AB a személyes biztonsághoz való jogot nem alkalmazza, nem bontja ki még a fogvatartással összefüggő ügyekben sem, l. a börtöncella méretével kapcsolatos ABHt [32/2014. (XI. 3.) AB határozat]. A határozat utal az embertelen, megalázó bánásmód tilalmára, de érdemben nem hivatkozik a személyi biztonsághoz való jogra, csak ennyit jegyez meg: “A büntetés-végrehajtás alkotmányos kereteinek szélső értékeit egyrészt az emberi méltósághoz, a személyi biztonsághoz való jog, másrészt a kínzásnak, a kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódnak és büntetésnek tilalma jelöli ki.” [13/2001. (V. 14.) AB határozat, ABH 2001, 177, 193., legutóbb megerősítve: 30/2013. (X. 28.) AB határozat, ABH 2013, 892, 902.]”.

4. A kérdés relevanciája - összegzés helyett

Visszatérve a kiindulásra, a hatásköri bővítésre és annak indokára, két fő kérdéskört lehet érinteni.

Az egyik: nem egyértelmű, hogy

- önállóan alapítható-e alapjogsérelem a személyi biztonsághoz való jogra (különös tekintettel az állammal speciális jogviszonyban állók esetében), vagy

- csak a személyi szabadsággal összefüggésben lehet rá sikerrel hivatkozni, azaz a fogvatartás eseteiben (bár ez a konferencia szűkebb témájához valószínűleg nem kapcsolódik)
  - o ha igen, ekkor konkrét – az Alaptörvényben nem nevesített – eljárási garanciákat kell-e alatta érteni, vagy általános jogalkotói (intézményvédelmi) kötelezettséget;
  - o ha nem, erősíti-e a magyar szerv érvelését, ha a személyi biztonságra is hivatkozik, és ha ezt teszi, az milyen változásokat tud elérni a jogalkotásban, jogalkalmazásban;
  - o ha nem, megalapozottabbá teheti-e az esetleges alapjogsérelem megállapítását az ilyen eljárásokban.

A másik: a jogalkotás részletszabályainak behatóbb vizsgálata segítséget adhat a speciális teszt megfelelő alkalmazásakor. Azaz, a nem megfelelő jogalkotás és az ezen alapuló jogalkalmazás visszásságot okozhat, ahol az AJB-nek feladata lehet.

Mindezekre a kérdésekre remélhetőleg hamarosan választ kapunk az EJEB és az AB joggyakorlatának fejlődését figyelve, és esetleg az új hatáskör alkalmazása eredményeként is egyre tisztábban láthatjuk a személyi biztonság jelentéstartalmát és annak alkalmazási körét.

A lehetséges értelmezési keretek, trendek ugyanis adottak.